

Värvimuutust põhjustavate seente rünnaku ohu vähendamine immutatud puidu korral

Rootsi SP tehniliste uuringute instituut

Värvimuutust põhjustavate seente toime immutatud puidule on muutunud puiduimmutatustööstuses ühe tajutavamaks. Seente arengut soodustavad tingimused on puidu ja õhu suur niiskusesisaldus ning soodne temperatuur, kuid nakatumise ulatus võib oleneda reast teguritest, nagu puidu tüüp, nakatumine enne puidu kasutamist, spooride sisaldus keskkonnas, kasutatud puidukaitsevahendid ja pinnatöötlus. Allpool anname mõningaid näpunäiteid selle kohta, kuidas vähendada värvumuutust põhjustavate seente rünnaku ohtu.

Enne immutamist

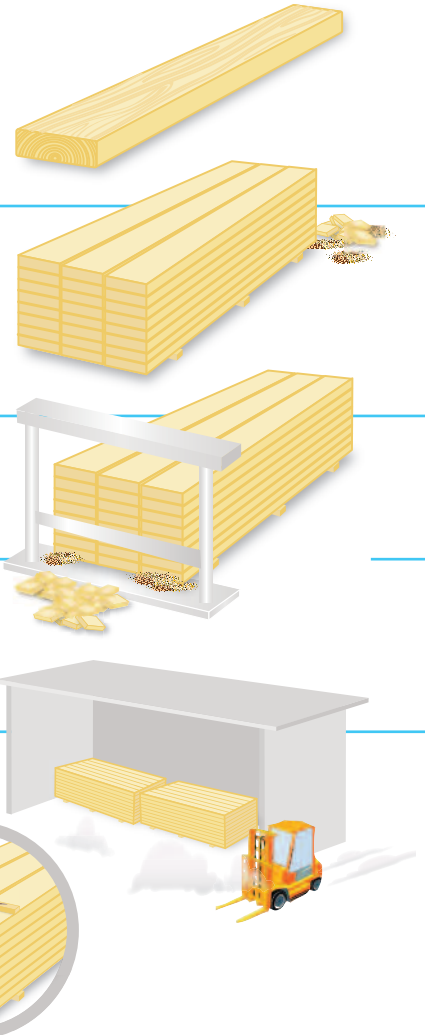
- 1 Veenduge, et puit ei ole nakatunud värvimuutust põhjustavate mikroorganismidega juba enne immutamist.**
Immutamine ei steriliseeri juba nakatunud puitu ja kui niiskusesisaldus on optimaalne, võivad seened hakata uuesti kasvama.

- 2 Hoidke puidu (nii immutatud kui ka immutamata) ladustamispiirkonnad puhtad.**
Prügi, jäätmed, saepuru jms, mis on jäänud niisketesesse nurkadesse ja piludesse, võivad kergesti nakatuda värvimuutust põhjustavate seentega ning muutuda spooride allikaks, mis suurendab nakatumisohtu.

- 3 Eemaldage saepuru puidu pinnalt kohe, näiteks pärast virna mõõtusaagimist.**
Saepuru võib aeglustada kuivamist ja soodustab vee sissetungi puitu.

- 4 Kaitske puitu tolmu eest.**
Puidu transportimisel võib puitmaterjali laoplatsil keerelda suures koguses tolmu (laaste, eoseid, mulla- ja liivaosakesi jms), mis võivad soodustada vee sissetungi puitu.

- 5 Veenduge et vahelipid ei ole nakatunud värvimuutust põhjustavate seentega.**
Nakatunud vahelippidest võib värvuse muutus kergesti üle kanduda puidule. Vaadake ka punkti 8.

Immutamine puidukaitsevahenditega

6 Immutuslahuses olevad hallitusseenevastased toimeained on üksnes ajutine lahendus!

Immutuslahusesse lisatavad müügilolevad hallitusseenevastased toimeained on tõhusad üksnes piiratud aja jooksul ja need on mõeldud eelkõige puidu kaitseks värvimuutust põhjustavate seente eest kuivamise ajal. Kuivamiseks vajalik aeg oleneb aastaajast. Hallitusseenevastase toimeaine sobiva koguse leidmiseks pidage nõu tarnijaga. Kui puidupinna niiskusesisaldus on kuni 25%, siis võime lugeda hallitusseente rünnaku ohtu minimaalseks. Kuivati kasutamine vähendab aega, mille vältel on puidu niiskusesisaldus selline, mis soodustab hallitusseente ja muude värvimuutust põhjustavate organismide arengut.

Pärast immutamist

7 Kui immutatud puitu kuivatatakse kuivatis

Eemaldage kuivatist alati kõik praht ja jäätmed. Hallituse tekkeohtu vähendamiseks võib piisavaks osutuda puidu pinna kiire kuivamine.

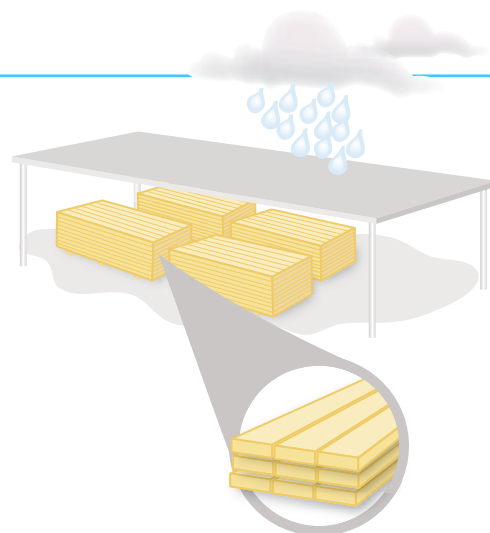
8 Kui immutatud puitu kuivatatakse väljas

Värvimuutust põhjustavate seentega nakatumisohu vähendamiseks on tähtis tagada kuivamise ajal puiduriidas hea õhuringlus.

- Hoidke riitade vahel piisav vahemaa, ladustage puit kitsastesse riitadesse ja kasutage võimalikult pakse vahelippe (eelistatavalt kuni 32 mm!).

Kui vahelipid on liiga õhukesed, siis on õhuringlus takistatud ja nakatumisohu suurem. Paigaldage vahelipid nii, et puit ei saaks kukkuda nende vahele ja takistada sel moel õhuringlust.

- Õhuringluse tagamiseks ladustage riidad 30–40 cm kõrgustele betoonplaatidele või muudele sarnastele alustele.
- Riitadesse ladustamisel võtke arvesse valitsevat tuulesuunda.
- Kaitske riitu vihma eest ja ladustage need näiteks katusealuste alla. Puldankatted ei tohi olla riidaga vahetus kokkupuutes.

Kui toorest puitu hoitakse seintega piiratud alas, kus õhuringlus puudub, siis on hallitusseentega nakatumise oht suurem.

9 Kaitske immutatud puitu tolmu ja mustuse eest.

Vaadake punkti 4.

10 Pärast kohaletoimetamist

Hoidke puitu vihma eest kaitstud kohas.

Pärast kohaletoimetamist tuleb puitu värvimuutust põhjustavate seente rünnaku vältimiseks kaitsta niiskuse eest. Järgige immutatud puidu hoidmisel ülaltoodud näpunäiteid. Samuti pidage meeles, et kõikide hallitusseenevastaste toimeainete mõju väheneb üsna kiiresti.

